

Sveučilište u Splitu

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija

Pročelnik Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija:

Prof. dr. sc. Stipan Janković

Rektor Sveučilišta u Splitu:

Prof. dr. sc. Ivan Pavić

PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJSKI PROGRAM

Primaljstvo

Split, ožujak 2011.

NASTAVNI PLAN I PROGRAM

Preddiplomski sveučilišni studij: Primaljstvo

Sveučilište u Splitu
Sveučilišni odjel zdravstvenih studija
Ruđera Boškovića 31, HR-21000 Split
Telefon: + 385 21
Telefaks: + 385 21
e-mail: ured.ozs@unist.hr
<http://ozs.unist.hr/>

1. Uvod

1.1. Razlozi za pokretanje studija

DIREKTIVA 2005/36/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o priznavanju stručnih kvalifikacija

Odjeljak 6.

Primalje

Članak 40.

Osposobljavanje primalja

1. Osposobljavanje primalja obuhvaća ukupno minimalno:

(a) posebno redovno osposobljavanje za primalje, koje obuhvaća najmanje tri godine teoretskog i praktičnog obrazovanja (smjer I.) koji minimalno uključuje program opisan u Prilogu V., točki 5.5.1. ili

(b) posebno redovno osposobljavanje za primalje koje traje 18 mjeseci (smjer II.) koje obuhvaća minimalno obrazovni program opisan u Prilogu V., točki 5.5.1. koji nije predmet istovjetnog osposobljavanja medicinskih sestara za opću zdravstvenu njegu

Države članice jamče da su ustanove, koje vrše osposobljavanje primalja, odgovorne za usklađivanje teorije i prakse tijekom programa obrazovanja.

Sadržaj naveden u Prilogu V., točki 5.5.1., se može izmijeniti u skladu s postupkom iz članka 58., stavka 2., u cilju prilagodbe znanstvenom i tehničkom napretku.

Niti u jednoj državi članici takvo ažuriranje ne povlači za sobom bilo kakvu izmjenu i dopunu postojećih zakonskih načela koja se odnose na sustav profesija u pogledu izobrazbe i uvjeta primjena fizičkih osoba.

2. Pristup osposobljavanju za primalje, ovisi o ispunjavanju jednog od sljedećih uvjeta:

(a) završenih barem prvih deset godina općeg školskog obrazovanja za smjer I., ili

(b) posjedovanje dokaza o formalnim kvalifikacijama za medicinsku sestru za opću zdravstvenu njegu u Prilogu V., točki 5.2.2. za smjer II.

3. Osposobljavanje primalja mora zajamčiti da je ta osoba stekla sljedeća znanja i vještine:

(a) primjereno poznavanje znanosti na kojoj se temelje poslovi primalja, posebno porodništva i ginekologije;

(b) primjereno poznavanje etike profesije i profesionalnog zakonodavstva:

(c) temeljito poznavanje bioloških funkcija, anatomije i fiziologije porodništva i neonatologije, te također poznavanje odnosa između stanja zdravlja i fizičkog i socijalnog okruženja čovjeka i njegovog ponašanja

(d) primjereno kliničko iskustvo u ovlaštenim ustanovama pod nadzorom osoblja osposobljenog za primaljstvo i opstetriciju;

(e) primjereno razumijevanje osposobljavanja zdravstvenih djelatnika i iskustvo u radu s takvim osobljem

Članak 41.

Postupci za priznavanje dokaza o formalnim kvalifikacijama za primalje

1. Dokaz o formalnim kvalifikacijama iz Priloga V., točke 5.5.2., automatski se priznaje u skladu s člankom 21, ukoliko ispunjava barem jedan od sljedećih kriterija:

(a) redovno trogodišnje osposobljavanje za primalje

(i) podliježe posjedovanju diplome ili potvrde ili drugog dokaza o kvalifikaciji koji omogućuje upis na sveučilišta ili druge visokoškolske ustanove ili na drugi način jamči istovjetan stupanj znanja; ili

(ii) mu slijede dvije godine stručne prakse za koje je izdana potvrda u skladu sa stavkom 2.

(b) redovno osposobljavanje za primalje od barem dvije godine ili 3600 sati, što podliježe posjedovanju dokaza o formalnim kvalifikacijama za medicinsku sestru za opću zdravstvenu njegu, iz Priloga V., točke 5.2.2.

(c) redovno osposobljavanje za primalje od minimalno 18 mjeseci ili 3000 sati, što podliježe dokazu o formalnim kvalifikacijama za medicinsku sestru za opću zdravstvenu njegu, iz Priloga V., točke 5.2.2., nakon čega slijedi jednogodišnja stručna praksa za koju je izdana potvrda, u skladu sa stavkom 2.

2. Potvrdu iz stavka 1. izdaju nadležna tijela u matičnoj državi članici. Ona potvrđuje da je imatelj, nakon pribavljanja dokaza o formalnim kvalifikacijama za primalju, na zadovoljavajući način izvršio sve poslove primalje tijekom odgovarajućeg razdoblja u bolnici ili zdravstvenoj ustanovi koja je odobrena za tu svrhu.

Članak 42.

Obavljanje stručnih poslova primalje

1. Odredbe ovog odjeljka se primjenjuju na poslove primalje kako je to utvrdila svaka država članica, ne dovodeći u pitanje stavak 2., koji se obavljaju pod stručnim nazivima navedenima u Prilogu V., točki 5.5.2.

2. Države članice osiguravaju da je primaljama omogućen pristup i obavljanje minimalno sljedećih poslova:

(a) primjereno informiranje i savjetovanje u vezi s planiranjem obitelji;

- (b) dijagnosticiranje trudnoće i praćenje normalnog tijeka trudnoće, vršenje pregleda potrebnih za praćenje razvoja normalnog tijeka trudnoće;
- (c) propisivanje ili savjetovanje o pregledima koji su potrebni za najraniju moguću dijagnozu rizičnih trudnoća;
- (d) izvođenje programa za pripremu roditeljstva i potpuna pripreme za porod, uključujući savjete o higijeni i prehrani;
- (e) skrb i pomoć majci tijekom poroda i praćenje stanja fetusa u maternici, odgovarajućim kliničkim metodama i tehničkim sredstvima;
- (f) vođenje spontanih poroda uključujući, po potrebi, epiziotomiju i u hitnim slučajevima, porode na zadak;
- (g) prepoznavanje znakova koji upozoravaju na nepravilnost kod majke ili djeteta, koji traže upućivanje na liječnika i pomoć liječnika, po potrebi; uz poduzimanje potrebnih hitnih mjera u odsutnosti liječnika, posebno ručno odstranjivanje placente koje je popraćeno ručnim pregledom maternice;
- (h) pregled i njega novorođenčeta, uz poduzimanje svih inicijativa u slučaju potrebe i izvođenje hitnog oživljavanja, po potrebi;
- (i) njega majke i praćenje njezinog napretka u razdoblju nakon poroda i davanje svih potrebnih savjeta majci o njezi djeteta kako bi joj se omogućilo da svom djetetu pruži optimalan napredak;
- (j) vršenje liječenja koje propiše liječnik;
- (k) priprema potrebnih pismenih izvješća.

Prilog V., točka 5.5.1.

Program osposobljavanja za primalje (smjer I. i II.)

A. Teorijska i tehnička nastava:

a. Opći predmeti

- Osnovna anatomija i fiziologija
- Osnovna patologija
- Osnovna bakteriologij, virologija i parazitologija
- Osnovna biofizika, biokemija i radiologija
- Pedijatrija s posebnim naglaskom na novorođenčadi
- Higijena, zdravstveni odgoj, preventivna medicina, rano dijagnosticiranje bolesti
- Prehrana i dijetetika, posebno u odnosu na žene, novorođenčad i male bebe

- Osnovna sociologija i sociomedicinska problematika
- Osnovna farmakologija
- Psihologija
- Načela i metode podučavanja
- Zdravstveno i socijalno zakonodavstvo i organizacija zdravstva
- Profesionalna etika i profesionalno zakonodavstvo
- Spolni odgoj i planiranje obitelji
- Zakonska zaštita majke i djeteta

b. Predmeti specifični za djelatnosti primalje

- Anatomija i fiziologija
- Embriologija i razvoj fetusa
- Trudnoća, porod i puerperij
- Ginekologija i opstetrijska patologija
- Priprema za rađanje i roditeljstvo, uključujući psihološke aspekte
- Priprema za porod (uključujući poznavanje i upotrebu tehničke opreme u opstetriciji)
- Analgezija, anestezija i oživljavanje
- Fiziologija i patologija novorođenčeta
- Njega i nadzor novorođenčeta
- Psihološki i socijalni faktori

B. Praktično i kliničko obrazovanje.

Ovo osposobljavanje se mora provoditi pod odgovarajućim nadzorom

- Savjetovanje trudnica, uključujući najmanje 100 pretporodnih pregleda.
- Nadzor i njega najmanje 40 trudnica.
- Student/ica mora izvesti najmanje 40 poroda, a ako se ovaj broj ne može postići zbog malog broja roditelja, može se smanjiti na minimalno 30 poroda, uz uvjet da student/ica asistira kod dodatnih 20 poroda.
- Aktivno sudjelovanje kod poroda na zadak. Ako to nije moguće zbog pomanjkanja poroda na zadak, praksa se može provesti u simuliranoj situaciji.

- Izvođenje epiziotomije i uvod u šivanje rana. Uvođenje treba obuhvatiti teoretsku nastavu i kliničku praksu. Praksa šivanja rana uključuje šivanje rane nakon epiziotomije i jednostavne perinealne laceracije. Može se obaviti u simuliranoj situaciji.
- Nadzor i skrb za 40 žena kod kojih postoji rizik u trudnoći, porodu ili postporodnom razdoblju.
- Nadzor i njega (uključujući pregled) najmanje 100 žena nakon poroda i zdravih novorođenčadi.
- Promatranje i njega novorođenčadi koja zahtijevaju posebnu njegu, uključujući prijevremeno rođenu, prenošenu, s niskom porodnom težinom ili bolesnu
- skrb za ženu kod patoloških stanja u ginekologiji i porodništvu
- Uvođenje u njegu na području medicine i kirurgije. Uvođenje treba obuhvatiti teoretsku nastavu i kliničku praksu.

Teoretska i tehnička nastava (dio A) moraju se uravnotežiti i koordinirati s kliničkim obrazovanjem (dio B) na takav način da se stečena znanja i iskustva mogu usvojiti na odgovarajući način.

Kliničko obrazovanje ima oblik prakse na radu u bolničkim odjelima ili drugim zdravstvenim ustanovama, koje su odobrila nadležna tijela. Kao dio ove prakse, studenti/ce primaljstva moraju sudjelovati u aktivnostima odjela u mjeri u kojoj te aktivnosti pridonose njihovom obrazovanju te ih se poučava o odgovornostima povezanim s djelatnošću primalje.

1.2. Dosadašnja iskustva u provođenju ekvivalentnih ili sličnih programa

Ideja o pokretanju studija medicine u Splitu seže u daleku, višestoljetnu prošlost. Davne 1792. godine, u ono vrijeme znameniti liječnik Jakov Mirković- Dalmatinac, dostavio je Medicinskom fakultetu u Padovi prvi elaborat o opravdanosti osnivanja medicinskog fakulteta u Dalmaciji, u Splitu. Nakon toga 1806. godine Vincenzo Dandolo osniva Medicinski studij u kolegiju sv. Lazara u Trogiru, u kojem prof. dr. Jakov Mirković drži predavanja iz anatomije. Godine 1810., u okviru "Centralne škole" (pandan današnjem sveučilištu), u Zadru je otvoren i studij za liječnike, ali je već 1811. godine zatvoren. Nakon toga bilo je još brojnih pokušaja osnivanja medicinskog fakulteta, ali, na žalost, bez uspjeha. Ozbiljniji pokušaj datira iz 1960. godine, kada je Skupština općine Split usvojila elaborat o osnivanju Medicinskog fakulteta koji je izradila veća skupina uglednih liječnika te dostavila na mišljenje Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Na žalost, ni to nije dovelo do osnivanja Medicinskog fakulteta. Konačno, 1970. godine, zahvaljujući sazrijevanju svijesti o potrebi visokoškolske edukacije u zdravstvenom sustavu regije, silnom željom stanovništva te odlučnošću i na poticaj istaknutih

medicinskih stručnjaka - znanstvenika, Skupština općine Split ponovno aktualizira osnivanje Medicinskog studija, za početak za studente 4. i 5. godine Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Nakon brojnih dogovora, inicijativnih odbora, povjerenstava, elaborata o opravdanosti osnivanja studija medicine u Splitu, radnih grupa stručnjaka, suglasnosti u ono doba važnih društveno-političkih i vojnih struktura na razini grada Splita, Dalmacije i Republike, i uz neophodnu naklonjenost Medicinskog fakulteta u Zagrebu, Znanstveno-nastavno vijeće Medicinskog fakulteta u Zagrebu, dana 12. lipnja 1974., konačno je donijelo odluku o osnivanju Medicinskog studija u Splitu, za početak samo VIII. i X. semestra u akademskoj godini 1974./75. Tu je odluku potvrdio Savjet Medicinskog fakulteta u Zagrebu 11. srpnja 1974., ali nastava te godine nije održana zbog nezainteresiranosti studenata za prijelaz u Split radi ta dva semestra nastave. Zbog toga, na prijedlog Komisije za Medicinski studij u Splitu, Medicinski fakultet u Zagrebu donosi odluku da se umjesto VIII. i X. semestra otvori u Splitu IV. i V. godina studija (klinička nastava), a za početak peta godina, odnosno IX. i X. semestar, i to s početkom u akademskoj godini 1975./76. I tako je konačno pokrenut studij medicine u Splitu, najprije kao Medicinski studij u Splitu Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a od 26. ožujka 1977. godine temeljem odluke Senata Sveučilišta u Splitu i kao samostalni Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu.

Tijekom dvanaest godina samostalnosti, Fakultet je stalno rastao, u prvom redu kadrovski i organizacijski, ali i u pogledu postignutih rezultata u znanstveno-nastavnom radu, uz stalno poboljšavanje uvjeta rada i odnosa broja nastavnika i suradnika prema broju studenata. U posljednjih četiri - pet godina, zahvaljujući razumijevanju Sveučilišta u Splitu i Ministarstva znanosti obrazovanja i športa Republike Hrvatske, Fakultet je dobio nove prostore za potrebe pretkliničke nastave i javnog zdravstva te obiteljske medicine, povećavši dvostruko svoje prostorne uvjete. Upravo su u tijeku intenzivni radovi II. faze izgradnje Medicinskog fakulteta, što bi trebalo biti dovršeno tijekom 2011. godine. Radi se o izgradnji Kongresnog centra sa svim pratećim sadržajima, te manje zgrade za smještaj gostujućih nastavnika i studenata, sve u okviru cjelovite izgradnje Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Medicinski fakultet je danas važna sastavnica Sveučilišta u Splitu. Izrastao je u elitnu instituciju, s odlično osmišljenim nastavnim programom, sa značajnim brojem znanstveno-nastavnih djelatnika (preko 200) i suradnika u nastavi (preko 400), brojnim nacionalnim i međunarodnim znanstvenim projektima i respektabilnim brojem znanstvenih novaka, s Doktorskom školom (tri poslijediplomska doktorska studija), uspješno započetim studijem dentalne medicine (upisana četvrta generacija studenata), zajednički studij farmacije s Kemijsko-tehnološkim fakultetom (2010./2011.), te tri

vrlo uspješna stručna studija. Uza sve to razvijena je suradnja s preostala tri medicinska fakulteta u Hrvatskoj, te međunarodna suradnja koja je u stalnom usponu (od Sveučilišta u Ljubljani, preko prestižnih američkih znanstvenih institucija do Sveučilišta u Melbourneu).

1.3. Otvorenost studija prema pokretljivosti studenata

U Hrvatskoj se slični studiji ne izvode. Do sada se nastava uglavnom odvijala na razini srednjih škola te stručnih studija pri veleučilištima, ili u obliku stručnih studija pri Medicinskim fakultetima (Split, Rijeka, Osijek). Diplomski stručni studiji izvode se na Zdravstvenom veleučilištu u Zagrebu (sestrinstvo, fizioterapija, sanitarno inženjerstvo), dok se sveučilišni preddiplomski i diplomski studij sanitarnog inženjerstva izvodi na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci kao i izvanredni studij primaljstva.

Kurikulumi pojedinih sveučilišnih studijskih programa i standardi kvalifikacija bit će strukturirani prema preporukama, direktivama i propisima Europske unije i Svjetske zdravstvene organizacije, te prilagođeni specifičnostima edukacijskog procesa u Republici Hrvatskoj, sve prema usvojenom Hrvatskom modelu sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika.

Implementacijom usklađenih sveučilišnih studijskih programa na razini Republike Hrvatske te ugovorima o stručno znanstvenoj i nastavnoj suradnji sa sličnim ili istim fakultetima u Republici Hrvatskoj, regiji i Europi, omogućena je horizontalna i vertikalna pokretljivost studenata i nastavnika na svim razinama obrazovanja sveučilišnih zdravstvenih studija. To se u prvom redu, barem na početku, odnosi na pokretljivost studenata i nastavnika na razini izborne nastave između visokoškolskih ustanova (npr. fakulteta zdravstvenih studija) u okruženju (Slovenija, Italija, Portugal, Švicarska, Bosna i Hercegovina), te medicinskih fakulteta koji imaju srodne programe s drugih sveučilišta u Hrvatskoj i Europi.

Dakle, nastavni programi Fakulteta zdravstvenih studija strukturirani su i u skladu s načelima Bolonjske deklaracije. Primijenjen je europski sustav prijenosa bodova (ECTS) koji omogućuje prelazak na druge srodne studije.

U slučaju povećanog interesa studenata, postoji mogućnost održavanja nastave na engleskom jeziku.

1.4. Ostali elementi i potrebni podaci

Još je davne 1786. godine otvorena „primaljska škola“ u Rijeci pod vodstvom kirurga Jakoba Cosminija, koja se održala samo kratko vrijeme, dok u Splitu povijest primaljstva započinje 1797. godine osnivanjem splitske bolnice u kojoj već pri osnivanju postoje tri

institucije: bolnica, nahodište i *rodilište*. Prvi porodničar koji se spominje u Splitu je prof. dr. Jakov Mirković-Živković, fizik, kirurg i opstretičar koji je napisao i prvi elaborat o potrebi otvaranja medicinskog fakulteta u Splitu.

U Zagrebu su se dugogodišnja nastojanja za otvaranjem primaljskog učilišta napokon ostvarila u vrijeme banovanja Ivana Mažuranića. On je 1876. godine, na početku svoga banovanja, uputio predstavku kralju Franji Josipu u kojoj ga upoznaje s nedopustivo malim brojem izučenih primalja u Hrvatskoj i Slavoniji, te nužnošću za otvaranjem primaljskog učilišta u Zagrebu. Zabrinjavajući je bio pomor roditelja i novorođenčadi kojemu je uzrok bila nestručna pomoć pri porodu. Upravo zbog potrebe za školovanjem primalja je i osnovano primaljsko učilište. Kao datum mogućeg početka rada Kraljevskog primaljskog učilišta navodi se studeni 1876. godine, iako je prvi tečaj organiziran u studenome sljedeće godine. Bilo je to u sklopu novoformljenog Zemaljskog rodilišta Opće i javne bolnice sestara milosrdnica. Prvi ravnatelj Učilišta bio je prof. dr. Antun Lobmayer, ujedno i ravnatelj rodilišta. Već prve godine on je izdao udžbenik pod naslovom *Učevna knjiga za učenice primaljstva*. Školovane primalje postupno su promijenile tragičnu sliku u hrvatskom porodničtvu, osobito nakon što je ravnateljem učilišta 1905. godine postao dr. Franjo Durst. On se zalagao za edukaciju primalja i ostvario brojne pomake u struci objedinivši ginekologiju i porodništvo, a sve to u nevjerojatno skromnim uvjetima.

Prva primaljska škola u pravom smislu riječi na našim prostorima počela je s radom 1821. godine u Zadru, temeljem odluke o osnivanju austrougarskog cara Franje I. Bilo je to u vrijeme kada je čitava Dalmacija imala samo jednu izučenu primalju. Prvi predavač primaljstva na toj školi bio je Giuseppe Dell Oro, imenovani profesor anatomije i kirurgije. Tu je predavao i poznati liječnik Ante Kuzmanić, magistar primaljstva i vidarstva, koji je napisao i 1875. godine izdao primaljski priručnik *Šezdeset učenjah iz primaljstva za primalje*. Ovu su školu Talijani ukinuli odmah nakon okupacije Dalmacije 1918. godine, a otvorena je opet tek 1948. godine.

U Splitu je tek 1945. godine osnovana Oblasna babička škola koja je privremeno bila smještena u Higijenskom zavodu (danas županijski Nastavni zavod za javno zdravstvo Županije splitsko-dalmatinske). Već drugoga dana nakon osnutka započeo je tečaj edukacije za babičke pomoćnice koje su bile osposobljene za vršenje vanjskog pregleda trudnica, vođenje porođaja (kod uredne trudnoće) i njegu zdravih babinjača. Nakon terenske prakse i završnog desetomjesečnog tečaja postale su diplomirane primalje. Poboljšanjem prilika u zemlji prešlo se na dvogodišnje školovanje primalja 1947., a 1958. godine i na trogodišnje školovanje. Konačno, 1963. godine primaljska škola u Splitu započela je s 4-godišnjom edukacijom primalja, kao prva u tadašnjoj državi. Škola je u edukaciji stavljala težište na profilaksu, uvela je općeobrazovne predmete i

seminare iz zdravstvenog prosvjećivanja, te je značajno utjecala na kurikulume istovjetnih škola u ondašnjoj državi. Od 1971. godine škola djeluje u okviru Zdravstvenog obrazovnog centra Split (srednja medicinska škola).

Za potrebe hrvatskog zdravstva školovane su i četiri generacije viših primalja na Višoj školi za medicinske sestre i tehničare u Zagrebu (danas Zdravstveno veleučilište u Zagrebu), a zadnja generacija je upisana 1981. godine. Takvo školovanje primalja je ukinuto 1987. godine. Ubrzo je na ginekološkim odjelima i u rodilištima uočen nedostatak primalja, te nakon prosvjeda mnogih uglednih liječnika ginekologa i na traženje strukovnih udruga 1991. godine, Škola za primalje u Zagrebu ponovno počinje s radom. To je jedina srednja primaljska škola u državi koja kontinuirano školuje primalje, dok se u većim gradovima Republike Hrvatske one školuju povremeno, prema potrebama lokalnoga zdravstva. Suprotno tome, Viša škola za medicinske sestre ginekološko-opstretičkog smjera postojala je samo nekoliko godina, a zadnja generacija takvih viših primalja u Republici Hrvatskoj upisana je 1981. godine. Nakon toga ono je prekinuto, te su primalje samo kratko vrijeme tijekom povijesti imale mogućnost nakon srednje škole nastaviti s obrazovanjem na višoj razini.

Danas primalje u Republici Hrvatskoj sa svojim obrazovanjem nisu na onoj razini kakvu od njih zahtijeva moderna Europa. Kod nas se primalje još uvijek obrazuju na srednjoškolskoj razini, dok Europa ovakav način školovanja primalja ne prepoznaje. Također, postojeće primalje, od svih zdravstvenih djelatnika, jedine nemaju mogućnost redovitog nastavka školovanja u struci. Obrazovanje primalja na višoj razini od postojeće neophodno je s obzirom na uvjete EU. Prema njima postojeće primalje sa završenom srednjom školom, koje su sada u sustavu zdravstva RH, nemaju potrebnu razinu obrazovanja za obavljanje ovog zahtjevnog zanimanja, ali su u pristupnom pregovaračkom procesu s EU prihvaćene kao asistentice primalja.

Predviđajući sve spomenute probleme u primaljstvu, posljednjih se desetak godina radilo na otvaranju studija primaljstva, ali neuspješno. Međutim, to je uspjelo Medicinskom fakultetu u Rijeci koji je, uvidjevši značaj nastavka školovanja primalja, otvorio izvanredni Stručni studij primaljstva 2007. godine. Međutim, kako su potrebe za školovanjem primalja puno veće, a ulazak naše zemlje u EU sve bliži, nužno je, osim izvanrednoga, otvoriti i redoviti studij primaljstva koji bi u dogledno vrijeme zadovoljio potrebe za edukacijom primalja u skladu s Direktivom 2005/36/EZ, koja je obvezujuća za sve zemlje članice EU. Sveučilišni preddiplomski i diplomski studij primaljstva može zadovoljiti te visoke kriterije školovanja primalja. Upravo bi on omogućio potrebnu razinu obrazovanje kojom bi primalja postala temeljni nositelj primaljstva i pružanja primaljske skrbi. Također, nekadašnja orijentiranost na pomagačko zanimanje preoblikuje se i

proširuje, te primaljstvo usmjerava prema profesiji za samostalno obavljanje primaljske skrbi. Pri tome bi obrazovanje primalja na sveučilišnom preddiplomskom i diplomskom studiju primaljstva omogućilo stjecanje potrebnog znanja i osposobilo primalje za preuzimanje uloge edukatora (mentora) na preddiplomskom sveučilišnom studiju sestinstva i voditelja/ica odjela/odsjeka u klinikama te timova primaljske skrbi. Kao temeljni preduvjet za razvoj primaljstva, ovakav profil primalja u RH potpuno je nepoznat. Upravo komisija EU, koja je u sklopu Peer misije 2008. godine posjetila Republiku Hrvatsku, na poziv Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, u svom je izvješću izdvojila upravo taj problem, navodeći da „primalje moraju učiti od primalja“.

Sve spomenuto od presudnog je značaja za razvoj primaljstva, čemu značajno može pridonijeti obrazovanje primalja po uzoru na ono u EU, a osnivanje sveučilišnog preddiplomskog i diplomskog studija primaljstva u Splitu tome može pridonijeti. Tradicija Medicinskog fakulteta u Splitu (kao budućem strateškom partneru novog Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu), u humanističkom odgoju svojih studenata svakako će pridonijeti i humanističkom odgoju primalja, koje je neophodno u obavljanju primaljstva kao važne karike u sustavu zdravstvene zaštite, posebno zdravstvene zaštite majke i novorođenčeta. Također, ono bi pridonijelo i jačanju uloge primalje u okviru javnog zdravstva, promociji zdravlja žena i obitelji te smanjenju mortaliteta i morbiditeta majki i novorođenčadi. Razina potrebnog obrazovanja koje bi primalje stjecale na sveučilišnoj razini, posebno dolazi do izražaja ulaskom Republike Hrvatske u EU, koja kao imperativ postavlja pitanje promicanja kvalitete obrazovanja primalja.

Težnja primaljske struke je školovati primalju po europskim standardima kako bi bila konkurentna na tržištu rada zemalja članica EU, a prije svega, pridonijeti zdravlju naših žena, majki i djece te pronatalitetnoj politici Republike Hrvatske. Stoga je upravo osnivanje sveučilišnog preddiplomskog i diplomskog studija primaljstva na Fakultetu zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu, prvi ozbiljan korak u ostvarivanju tog cilja.

2. Opći dio

Vrsta studija	Preddiplomski sveučilišni studij	
Naziv	Primaljstvo	
Nositelji	Predlagatelj	Sveučilište u Splitu
	Izvođač	Sveučilišni odjel zdravstvenih studija
Trajanje	3 godine (VI semestara)	
ECTS	180	
Uvjeti za upis	Potrebno je završeno četverogodišnje srednjoškolsko obrazovanje te položena državna matura ili razredbeni ispit	
Kompetencije koje se stječu završetkom studija	<ul style="list-style-type: none"> • primjereno informiranje i savjetovanje u vezi s planiranjem obitelji; • izvođenje programa za pripremu roditeljstva i potpuna pripreme za porod, uključujući savjete o higijeni i prehrani; • skrb i pomoć majci tijekom poroda i praćenje stanja fetusa u maternici, odgovarajućim kliničkim metodama i tehničkim sredstvima; • prepoznavanje znakova koji upozoravaju na nepravilnost kod majke ili djeteta, koji traže upućivanje na liječnika i pomoć liječnika, po potrebi; uz poduzimanje potrebnih hitnih mjera u odsutnosti liječnika, posebno ručno odstranjivanje placente koje je popraćeno ručnim pregledom maternice; • pregled i njega novorođenčeta, uz poduzimanje svih inicijativa u slučaju potrebe i izvođenje hitnog oživljavanja, po potrebi; • njega majke i praćenje njezinog napretka u razdoblju nakon poroda i davanje svih potrebnih savjeta majci o njezi djeteta kako bi joj se omogućilo da svom djetetu pruži optimalan napredak; • priprema potrebnih pismenih izvješća. 	
Mogućnosti nastavka studija	Studenti će nakon završenog preddiplomskog sveučilišnog studija moći nastaviti visokoškolsko obrazovanje na Fakultetu zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu po hrvatskom modelu sveučilišnog obrazovanja zdravstvenih radnika.	
Stručni ili akademski naziv ili stupanj koji se stječe završetkom studija	Sveučilišni prvostupnica/k (baccalaurea/-us) primaljstva.	

3. Opis programa

3.1. Popis obveznih i izbornih predmeta

I. godina		Oblici nastave									
Kod	Naziv predmeta	P	S	V	KV	KP	LV	TV	RSM	UOS	ECTS
ZSZ601	Informatika u zdravstvu	6	8	16	0	0	0	0	10	40	1,5
ZSZ602	Osnove zdravstvene statistike	5	20	10	0	0	0	0	5	40	1,5
ZSZ603	Osnove zdravstvenog prava	18	0	12	0	0	0	0	10	40	1,5
ZSZ604	Osnove upravljanja u zdravstvu	10	5	5	0	0	0	0	5	25	1
ZSZ605	Etika u zdravstvu	20	10	0	0	0	0	0	10	40	1,5
ZSZ606	Tjelesna kultura	0	0	0	0	0	0	0	40	40	1,5
ZSZ607	Engleski jezik I	0	30	0	0	0	0	0	10	40	1,5
ZSZ608	Zdravstvena psihologija	15	15	0	15	0	0	0	5	50	2
ZSZ609	Komunikacijske vještine	15	0	0	30	0	0	0	30	75	3
ZSZ610	Higijena	15	0	20	0	0	0	0	5	40	1,5
ZSZ611	Medicinska sociologija	15	10	10	0	0	0	0	5	40	1,5
ZSZ612	Epidemiologija	10	15	10	0	0	0	0	5	40	1,5
ZSZ613	Javno zdravstvo	15	10	10	0	0	0	0	5	40	1,5
ZSZ614	Biokemija	15	15	10	0	0	0	0	10	50	2
ZSZ615	Biofizika	25	0	0	0	0	0	0	25	50	2
ZSZ616	Anatomija	30	20	0	30	0	0	0	20	100	4
ZSZ617	Fiziologija	30	15	0	15	0	0	0	15	75	3
ZSZ618	Biologija	20	10	10	0	0	0	0	10	50	2
ZSZ619	Embriologija i histologija	25	5	15	0	0	0	0	5	50	2
ZSZ620	Osnove zdravstvene njege	15	5	0	0	0	0	0	5	25	1
ZSP601	Proces zdravstvene njege	20	15	0	20	0	0	0	20	75	3
ZSP602	Primaljska skrb I	30	15	0	0	0	50	0	30	125	5
ZSP603	Primaljska skrb II	45	15	0	120	0	0	0	45	225	9
ZSP604	Klinička praksa I	0	0	0	0	120	0	0	30	150	6
UKUPNO		399	238	128	230	120	50	0	360	1525	60
UKUPNO OPTEREĆENEJ STUDENTA										1525	60

P – predavanja, S – seminari, V – vježbe, KV - kliničke vježbe, KP - klinička praksa, LV - laboratorijske vježbe, TV - terenske vježbe, RSM – rad s mentorom, UOS - ukupno opterećenje studenta

II. godina		Oblici nastave									
Kod	Naziv predmeta	P	S	V	KV	KP	LV	TV	RSM	UOS	ECTS
ZSZ621	Uvod u znanstveni rad	5	10	15	0	0	0	0	10	40	1,5
ZSZ622	Upotreba znanstvene tehnologije	5	10	0	0	0	0	0	25	40	1,5
ZSZ623	Tjelesna kultura	0	0	0	0	0	0	0	40	40	1,5
ZSZ624	Engleski jezik II	0	30	0	0	0	0	0	10	40	1,5
ZSZ625	Patofiziologija	30	10	0	0	0	0	0	10	50	2
ZSZ626	Patologija	30	10	0	0	0	0	0	10	50	2
ZSZ627	Mikrobiologija s parasitologijom	25	0	15	0	0	0	0	10	50	2
ZSZ628	Farmakologija	30	10	0	0	0	0	0	10	50	2
ZSP605	Porodništvo	30	10	0	0	0	0	0	10	50	2
ZSP606	Pedijatrija s neonatologijom I	15	15	0	0	0	0	0	20	50	2
ZSP607	Osnove radiologije	30	0	15	0	0	0	0	5	50	2
ZSP608	Prehrana	30	0	0	0	0	15	0	30	75	3
ZSP609	Osnove genetike	20	15	0	20	0	0	0	20	75	3
ZSP610	Psihologija porodne boli	20	15	0	20	0	0	0	20	75	3
ZSP611	Biološke osnove razvojnih poremećaja	20	15	0	20	0	0	0	20	75	3
ZSP612	Višeploidne trudnoće	20	15	0	20	0	0	0	20	75	3
ZSP613	Osnove instrumentiranja u ginekologiji i porodništvu	20	15	0	20	0	0	0	20	75	3
ZSP614	Hitna stanja u ginekologiji i porodništvu	20	15	0	20	0	0	0	20	75	3
ZSP615	Primaljska skrb III	20	15	0	20	0	0	0	20	75	3
ZSP616	Primaljska skrb IV	30	15	0	0	0	50	0	30	125	5
ZSP617	Primaljska skrb V	45	15	0	120	0	0	0	45	225	9
ZSP618	Klinička praksa II	0	0	0	0	170	0	0	30	200	8
UKUPNO		445	240	45	260	170	65	0	435	1660	66
UKUPNO OPTEREĆENEJ STUDENTA										1510	60

P – predavanja, S – seminari, V – vježbe, KV - kliničke vježbe, KP - klinička praksa, LV - laboratorijske vježbe, TV - terenske vježbe, RSM – rad s mentorom, UOS - ukupno opterećenje studenta

III. godina		Oblici nastave									
Kod	Naziv predmeta	P	S	V	KV	KP	LV	TV	RSM	UOS	ECTS
ZSZ629	Poslovni procesi, administracija i med. dokumentacija	5	5	30	0	0	0	0	10	50	2
ZSP619	Kirurgija, ortopedija i traumatologija	40	0	0	0	0	0	0	35	75	3
ZSP620	Metode zdravstvenog odgoja i promocije zdravlja	35	25	0	0	0	0	0	15	75	3
ZSP621	Promocija reprodukcijskog zdravlja, spolni odgoj i planiranje obitelji	35	25	0	0	0	0	0	15	75	3
ZSP622	Ginekologija	20	10	0	0	0	0	0	20	50	2
ZSP623	Pedijatrija s neonatologijom II	15	15	0	0	0	0	0	20	50	2
ZSP624	Primaljska skrb VI	35	15	0	125	0	0	0	25	200	8
ZSP625	Primaljska skrb VII	25	15	0	65	0	0	0	20	125	5
ZSP626	Primaljska skrb VIII	45	15	0	0	0	0	120	20	200	8
ZSP627	Supervizija	20	15	20	0	0	0	0	30	75	3
ZSP628	Interna medicina	36	14	0	0	0	0	0	25	75	3
ZSP629	Infektologija	20	10	0	10	0	0	0	35	75	3
ZSP630	Neurologija i psihijatrija	20	10	0	0	0	0	0	35	75	3
ZSP631	Dermatologija	20	10	0	0	0	0	0	20	50	2
ZSP632	Otorinolaringologija	10	10	0	10	0	0	0	20	50	2
ZSP633	Oftamologija	10	10	0	10	0	0	0	20	50	2
ZSP634	Anesteziologija i intenzivna medicina	25	10	5	0	0	0	0	10	50	2
ZSP635	Klinička praksa III	0	0	0	0	120	0	0	30	150	6
ZSP636	Završni rad	0	30	0	0	0	0	0	170	200	8
UKUPNO		416	244	55	220	120	0	120	575	1750	70
UKUPNO OPTEREĆENJE STUDENTA										1500	60

P – predavanja, S – seminari, V – vježbe, KV - kliničke vježbe, KP - klinička praksa, LV - laboratorijske vježbe, TV - terenske vježbe, RSM – rad s mentorom, UOS - ukupno opterećenje studenta